

เศรษฐกิจพื้นฐานและเครื่องมือนโยบาย

โดย

วรากรณ์ สามโกเศศ

I คำนำ

II เศรษฐศาสตร์ : การผลิตคือหัวใจ

III เครื่องมือและนโยบาย

IV เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ

V ข้อคิด

1 คำนำ

สิ่งที่บรรจุอยู่ในหลักสูตร

- ทักษะ (Skills) --- S
- ความรู้ (Knowledge) --- K

สิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ

- ทัศนคติ (Attitudes) --- A
- พฤติกรรม (Behavior) --- B
- คุณค่าที่ให้แก่สรรพสิ่ง (Value) --- V

- Life is random (ชีวิตคือการถูกสุ่มเลือก)

- จะอยู่ให้ดี กระจกต้องมีหลายโพรง

(สุขภาพจิต)

- การลงทุนที่สำคัญที่สุดคือการลงทุนใน

ตัวเอง (Invest in yourself)

(Warren Buffett)

II

เศรษฐศาสตร์ : การผลิตคือหัวใจ

ความต้องการบริโภค
สินค้าและบริการอันไม่มี
ขีด จำกัด

สินค้าและบริการมี
ปริมาณจำกัด เพราะ
ทรัพยากรมีจำกัด

V.S

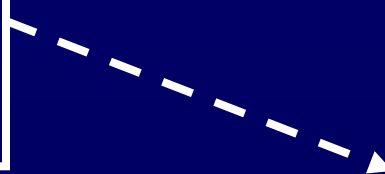
ความขาดแคลน
(Scarcity)

“การผลิต” สินค้าและบริการที่มี
ผู้ต้องการถือว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์
เพราะสร้างความพอใจ

ยิ่งแต่ละคนในระบบ เศรษฐกิจ
ได้บริโภคสินค้าและบริการเพิ่ม
มากขึ้นจากการผลิตก็ยิ่งมีความ
พอใจมากขึ้น

การผลิต คือ
พลังของการสร้าง
ความพอใจ

ผลิตภาพ และ ผลผลิต (Productivity) & (Output)

ผลิตภาพ (กิโลกรัม/ไร่)	ที่ดิน (ไร่)	ผลผลิต (กิโลกรัม)
500	10	5,000
500	100	50,000
500	1,000(max)	500,000(max)

(หากในที่นี้คือข้าวซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าของสังคม)

ผลิตภาพ และ ผลผลิต (Productivity) & (Output)

ผลิตภาพ (กิโลกรัม/ไร่)	ที่ดิน (ไร่)	ผลผลิต (กิโลกรัม)
500	100	50,000
500	1,000(max)	500,000(max)
1,000	1,000	1,000,000
1,500	1,000	1,500,000
2,000	1,000	2,000,000

→ “ผลิตภาพ” (Productivity) คือ หัวใจของความกินดีอยู่ดี

กลไกของ “ความกินดี อยู่ดี”

- ผลผลิตภาพของสมาชิกสูง → ผลผลิตมากขึ้น
(ถึงแม้ทรัพยากรคงที่)
- ยังมีผลผลิตมากเกินไปบริโภค → ยิ่งแลกเปลี่ยน
สินค้าอื่น ๆ ได้มากยิ่งขึ้น → ยังมีความ “อยู่ดี
กินดี” สูงขึ้น
→ มาตรฐานการ
ครองชีพสูงขึ้น

- ความสามารถในการผลิตจึงเป็นฐานของความ
สามารถในการได้รับสินค้ามาบริโภค

หรือ

- เบื้องหลังความสามารถในการผลิต คือ ผลิตภาพ
(productivity)
- “ความกินดีอยู่ดี” หรือความร่ำรวยของทุกสังคมจึง
มาจาก productivity

- ในสังคมที่ใช้ “สิ่งของ” (เปลือกหอย แร่เงิน ทองคำ ฯลฯ แทนเงิน (money)

→ การผลิตได้มากก็มี “สิ่งของ” เหล่านี้มาก →
มีอำนาจซื้อสูง

- การผลิตสินค้าและบริการที่มีผู้ต้องการก็คือการสร้างอำนาจซื้อของแต่ละคน
- การผลิตก็คือการสร้างรายได้

น้ำมะเขือเทศ 1 กระป๋อง
มีมูลค่าเท่ากับ 60 บาท

กำไรของผู้ผลิต 13 บาท

มะเขือเทศ	ค่ากระป๋อง	ป้ายปิดกระป๋อง
40 บาท	5 บาท	2 บาท
รายได้ เกษตรกร	รายได้ ผู้ผลิต กระป๋อง	รายได้ ผู้ผลิต

รายได้ผู้ผลิตมะเขือเทศ
กระป๋อง

มูลค่าการผลิต = ผลรวมของรายได้ของผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิต
60 = (40+5+2+13)

GDP

ทำให้ราคาคงที่

REAL GDP

(สะท้อน “ของจริง”)

REAL GDP

POPULATION

REAL GDP ต่อหัวต่อปี (ตัววัดมาตรฐานความกินดีอยู่ดี)

มูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้น
(หรืออีกอย่างหนึ่ง คือรายได้ที่เกิดจากการ
ผลิต) ในประเทศเวลา 1 ปี

มูลค่าสินค้าและบริการ ณ ราคาคงที่ที่ผลิตใน
ประเทศในเวลา 1 ปี หรือ รายได้ที่แท้จริงที่
เกิดขึ้นในประเทศในเวลา 1 ปี คือ ขนาดของ
เศรษฐกิจ

= REAL GDP =
ต่อหัวต่อปี

มูลค่าสินค้าและบริการที่แต่ละ
สมาชิกในระบบเศรษฐกิจได้รับต่อปี
หรือรายได้ที่แท้จริงต่อหัวต่อปี

ความหมายของขนาดเศรษฐกิจ

Real GDP = ขนาดเศรษฐกิจ

อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ = อัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ
 = Economic Growth
 = อัตราการเพิ่มขึ้นของ Real GDP

	2558	2559	2560
อัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ		6.5	7.5
Real GDP	100	100+6.5% ของ 100 = 106.5	106.5+7.5% ของ 106.5 = 114.5

สมมติ

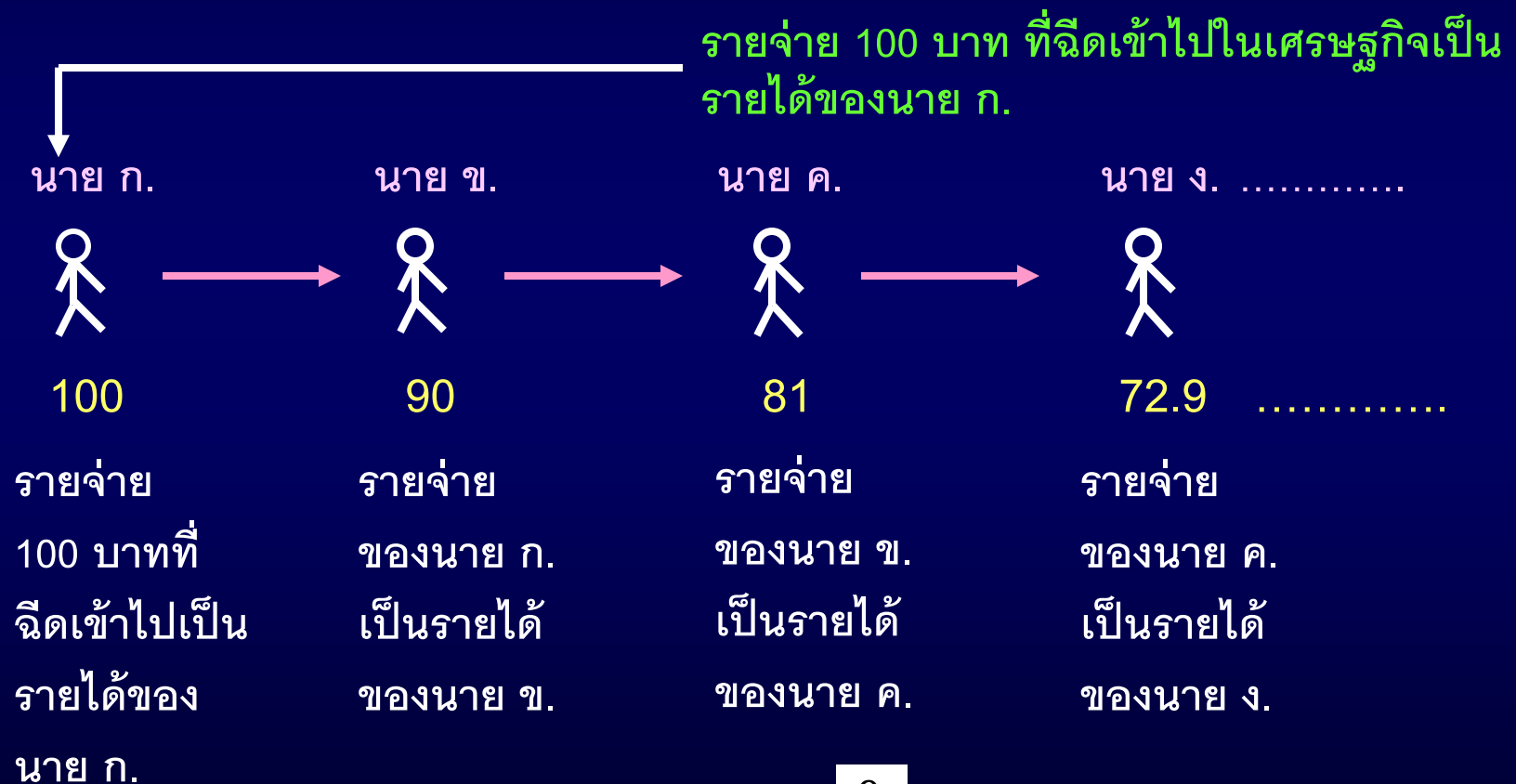
ณ วันที่ 31/12/2558 REAL GDP = 100 ล้านบาท
 ณ วันที่ 31/12/2559 REAL GDP = 100 + 6.5
 = 106.5 ล้านบาท
 ณ วันที่ 31/12/2560 REAL GDP = 106.5 + 7.5% ของ 106.5
 = 106.5 + 8
 = 114.5

เครื่องมือและนโยบาย

- ภาครัฐและเศรษฐกิจ
- เศรษฐกิจมหภาค
- นโยบายการเงิน นโยบายการคลัง และนโยบาย
การเงินระหว่างประเทศ
- ทฤษฎีลูกโป่ง และเศรษฐกิจไทย

ภาครัฐ กับ เศรษฐกิจ

“การใช้จ่ายรวม(ภาครัฐ ประชาชน และธุรกิจ) เป็นตัวกำหนดระดับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ”

(แนวโน้มพฤติกรรมในการใช้จ่าย = $\frac{9}{10}$ ของรายได้)

$$\Delta Y = 100 + 90 + 81 + 72.9 + \dots$$

รายได้ที่เพิ่มขึ้นในระบบเศรษฐกิจอันเป็นผลจากการ
อัดฉีดรายจ่าย 100 บาท เข้าไปในระบบเศรษฐกิจ

$$\Delta Y = (\text{ตัวคูณ}) \times (\text{รายจ่าย}) = 1,000$$

(10) (100)

(ตัวคูณ) $k = \frac{1}{1 - \cancel{9}_{10}} = \frac{1}{\cancel{1}_{10}} = 10$

เศรษฐกิจมหภาค

เป้าหมายสุดท้าย

ความกินดีอยู่ดีของประชาชน
(รายได้ที่แท้จริงต่อหัว หรือ Real GDP ต่อหัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง)

เป้าหมายทางเศรษฐกิจ

- (1) การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
- (2) การจ้างงานเต็มที่
- (3) เสถียรภาพราคา
- (4) เสถียรภาพภายนอก
- (5) การกระจายรายได้

รัฐแทรกแซง

กลยุทธ์

นโยบายการคลัง

นโยบายการเงิน

นโยบายการเงินระหว่างประเทศ

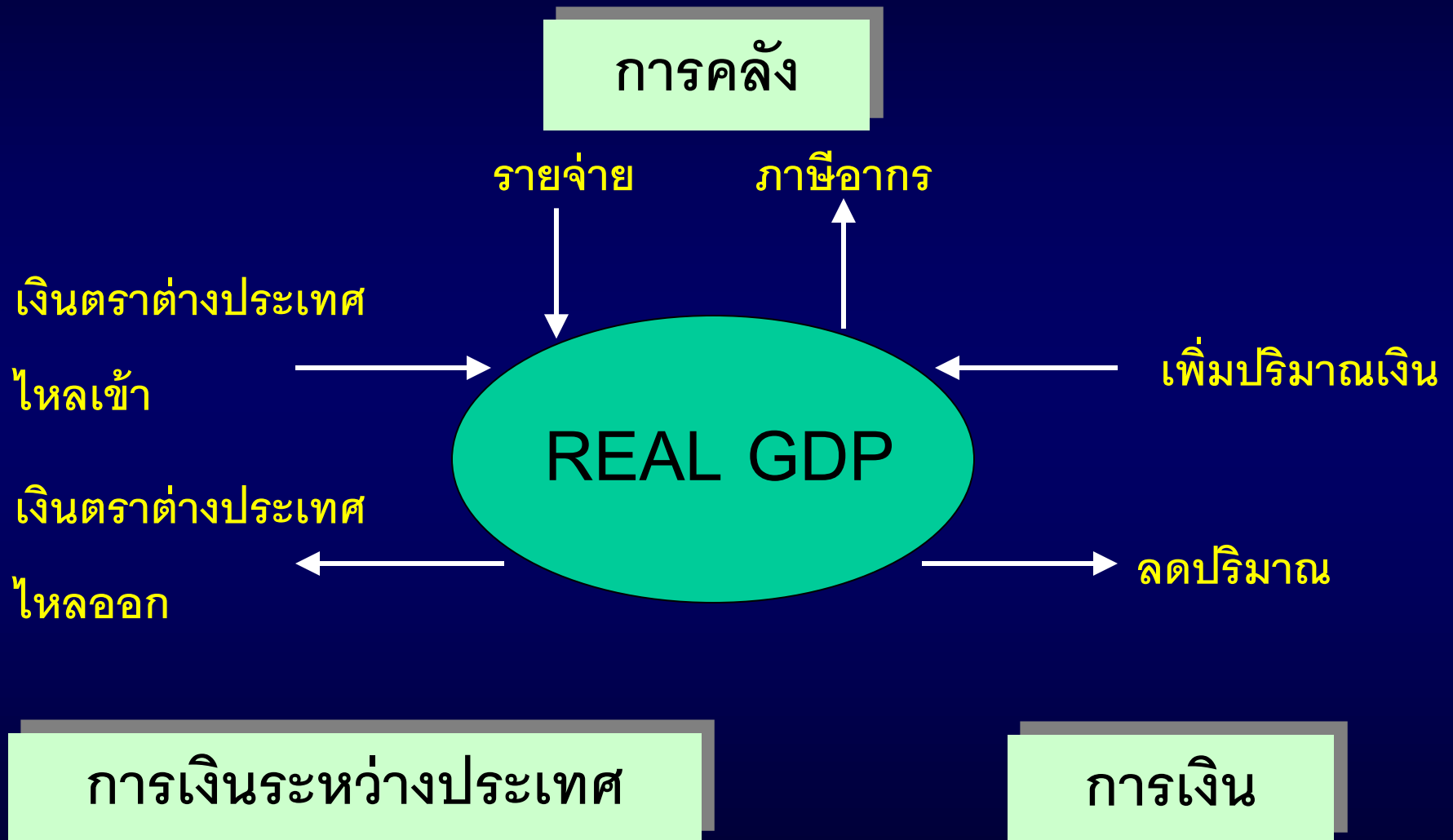
“รายจ่ายรวมในระบบเศรษฐกิจ (C, I, G, X-M) เป็นตัวกำหนดระดับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ”

นโยบายการเงิน นโยบายการคลัง

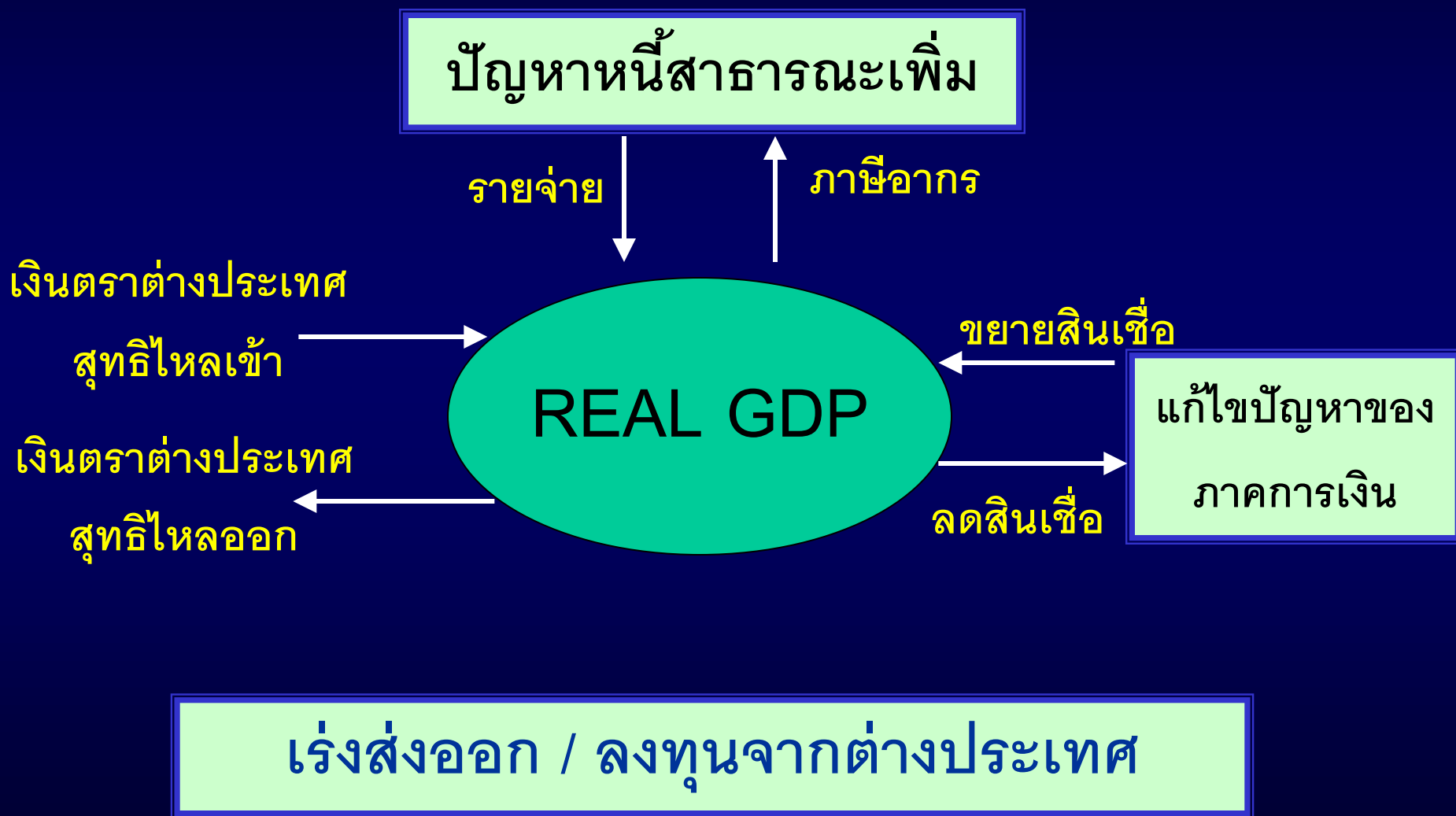
นโยบายการเงินระหว่างประเทศ

นโยบาย	กระตุ้นเศรษฐกิจ (Expansionary Policy) ใช้ต่อนเศรษฐกิจซบเซา	ลดแรงกระตุ้นเศรษฐกิจ (Contractionary Policy) ใช้ต่อนเศรษฐกิจมี แนวโน้มสู่ภาวะเงินเฟ้อ
นโยบายการคลัง	งบประมาณสมดุลและขาดดุล (เพิ่มรายจ่าย ; ลดภาษีอากร)	งบประมาณเกินดุล (ลดรายจ่าย ; เพิ่มภาษี อากร)
นโยบายการเงิน	ขยายปริมาณเงิน ; ลดอัตราดอกเบี้ย	ลดปริมาณเงิน ; เพิ่มอัตราดอกเบี้ย
นโยบายการเงิน ระหว่างประเทศ	อัตราแลกเปลี่ยนและอัตรา ดอกเบี้ยเอื้อต่อการไหลเข้า ของเงินตราต่างประเทศ	อัตราแลกเปลี่ยนและ อัตราดอกเบี้ยถูกควบคุม อย่างใกล้ชิด

ทฤษฎีลูกโป่ง (ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์)

เศรษฐกิจไทย 2015 - 2017

IV

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ

- เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ
 - สิ่งแวดล้อมระดับโลก
 - Technology Disruptions
 - สังคม
 - เศรษฐกิจ
 - การเมือง
 - สิ่งแวดล้อมในประเทศ
 - สังคม
 - การเมือง
 - เศรษฐกิจ

- เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ

- Trust ระหว่างภาครัฐ ประชาชน ธุรกิจ
- ความสงบเรียบร้อยของสังคม : สังคมเศรษฐกิจ การเมือง
- Expectations
- ความสามารถในการพยากรณ์ได้ในระดับหนึ่ง
- ความสามารถในการบังคับใช้กฎหมาย
- ความสามารถในการ “ควบคุม” ของภาครัฐ
- ตัวชี้ภาวะเศรษฐกิจ

- ตัวอย่าง Disruptive Technologies (McKinsey Global Institute)

- Mobile internet
- Automation of knowledge work
- Internet of things
- Advanced robotics
- Cloud
- Autonomous (near) vehicles

- Next-generation genomics
- Next-generation storage
- 3D Printing
- Advanced Materials
- Advanced Oil and Gas Exploration and Recovery
- Renewable electricity

ตัวชี้ภาวะเศรษฐกิจ

(1) Economic growth

- อัตราการขยายตัวของ Real GDP = อัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ = อัตราการขยายตัวของรายได้ที่แท้จริง
 - Year-over-year (Quarter-over-quarter)
 - Year-on-year (Quarter-on-quarter)
- Dynamic measurement
- วัดการกินดีอยู่ดี
- วัดการขยายตัวของ sector ต่าง ๆ

(2) อัตราเงินเฟ้อ

- อัตราการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปของแต่ละปี
- สภาวะเงินเฟ้อทำให้รายได้ที่แท้จริงลดลง (หากรายได้ที่เป็นตัวเงินคงที่ หรือขยายตัวในอัตราที่ช้ากว่าอัตราเงินเฟ้อ)

(3) ค่าเงินบาท

- ราคาของเงินตราต่างประเทศ (สกุลหลัก)
ในรูปเงินบาท

US\$ 1 = 30 บาท

US\$ 1 = 60 บาท → ค่าเงินบาทลดลง

- เป็นผลพวงของ demand และ supply ของ
เงินตราต่างประเทศ (สกุลหลัก) ของ
เศรษฐกิจไทย

- Demand ของเงินตราต่างประเทศ
(“เงินตราต่างประเทศไหลออก”)
 - ลงทุนต่างประเทศ
 - ใช้หนี้ต่างประเทศ
 - ซื้อของนำเข้า (import)
 - ท่องเที่ยวต่างประเทศ
- Supply ของเงินตราต่างประเทศ
(“เงินตราต่างประเทศไหลเข้า”)
 - ลงทุนในประเทศ
 - กู้หนี้ต่างประเทศ
 - ส่งออก (export)
 - ต่างชาติมาท่องเที่ยว

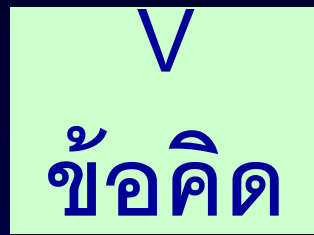
(4) เงินทุนสำรองระหว่างประเทศ (International Reserve)

- เงินตราต่างประเทศ / ทองคำที่สะสมอยู่ในมือของธนาคารแห่งประเทศไทย
- เป็นตัวช่วย stabilize ค่าเงินบาท

(5) การคาดหวัง (expectations)

(6) หนี้สาธารณะ

- หนี้ในประเทศ
- หนี้ต่างประเทศ

- Economies

- Creative Economy
- Circular Economy
- Sustainable Economy
- Gig Economy
- Sharing Economy
- Digital Economy

- สภาวะเศรษฐกิจของ Local Economy และ Thai Economy ไม่ไปด้วยกันเสมอไป

ขอบคุณครับ

facebook

วรากรณ์ สามโกเศศ

ดูข้อเขียนที่
varakorn.com